

‘dii meliora quam vt ista cogitarim’. (Hic per abominationem
225 commutatus est color.) ‘Est vir insigni vanitate’; ‘O singularem
hominis vanitatem!’. (Hic per exclamationem.) ‘Non modo virgi-
nes aliquot constupravit, verum etiam vestalem incestu polluit’;
‘virgines complures stupravit, vt interim de vestali incestu pol-
luta sileam’. (Hic per occupationem variatus est sermo.) ‘Quum
230 et genere sis obscurissimo et re nulla, nullis literis, nulla forma,
nullo ingenio, quid est cur te adeo iactes? Quid habes cur tam sis
insolens? Natalium splendorem? atqui genere es obscurissimo.
Opes? at vel Iro ipso pauperior es. Eruditionem? sed bonas lite-
ras nec attigisti vnquam. Formam? at ipso Thersite deformior es.
Ingenium? at istud profecto nactus es stupidissimum. Quid igitur
235 ista tua iactantia est nisi mera insanias?’ (Hic per subiectionem
variatus est orationis habitus.) Neque vero solum per omnes fi-
guras, verum etiam per locos prope omnes variari potest oratio.
Caeterum quoniam haec magis videntur ad rerum copiam perti-
240 nere, secundo commentario de his diligentius disseremus. Hac-
tenus formas ferme omneis paucis indicauimus, quibus manente
sententia commutatur oratio.

EXPERIENTIAE. CAP. XXXIII

Nunc quo res fiat dilucidior, experiundi gratia sententiam vnam
245 atque alteram proponamus conemurque, quoad fieri poterit, ean-
dem veluti Proteum in omnem speciem vertere. Non quod

omnis variandi ratio in vnam quampiam orationem possit incidere, sed quot incident, tot vtemur. Sumaturque illud exempli loco:

TVAE LITERAE ME MAGNOPERE DELECTARVNT.

- 250 TUAE non admittit synonymiam; ‘tuae amplitudinis’, ‘tuae celsitudinis’, ‘tuae maiestatis’ periphrasis est. Si nomen proprium ponas, puta ‘Fausti’, heterosis est et partis et personae: ‘Fausti literae’; si ‘Faustinae literae’, heterosis substantiui in epitheton.
255 LITERAE: ‘epistola’, ‘literae’, ‘tabellae’ synonymia est; ‘literulae’, ‘epistolium’, ‘tabellulae’ heterosis; ‘schedae’, ‘scripta’ synecdoche; ‘quod ad me scripsisti’ periphrasis est.
ME: ‘animum meum’, ‘pectus meum’, ‘meos oculos’ vel periphrasis vel synecdoche; ‘nos’ pro ‘me’ enallage numeri; ‘Erasmus’ heterosis est personae.
260 MAGNOPERE: ‘valde’, ‘vehementer’, ‘nimium’, ‘mire’, ‘mirifice’, ‘magnifice’ etc. synonymia est; ‘magnopere’, ‘summopere’, ‘supra modum’, ‘praeter modum’, ‘vnice’ *αὐξησις* est; ‘haud mediocriter’, ‘non parum’, ‘non vulgariter’ per contraria et negationem; ‘dici non potest quantopere’, ‘incredibile dictu’, ‘verbis consequi nequeam’, atque id genus alia hyperbolent sapiunt.
265 DELECTARUNT: ‘oblectarunt’, ‘recrearunt’, ‘exhilararunt’ synonymia est, nisi quod in ‘exhilararunt’ metaphora videtur esse; ‘voluptatem attulerunt’, ‘voluptati fuerunt’, ‘iucundae fuerunt’, et similia periphrasim habent; ‘voluptate perfuderunt’, ‘mellitissimae fuerunt’, et consimilia translatitia sunt; ‘non iniucundae fuerunt’, ‘non insuaves’ a contrariorum permutatione. Reliqua citra contextum commode ostendi non possunt. Nunc igitur experiamur: ‘Tuae me literae magnopere delectarunt’; ‘delectarunt mirum in modum tuae me literae’; ‘maiorem in modum me tuae delectarunt literae’ (hactenus praeter compositionem nihil ferme mutatum est).

‘Tuis literis sum magnopere delectatus’; ‘delectatus sum maiorem in modum tuis literis’ (hic genus verbi duntaxat est commutatum). ‘Epistola tua me vehementer exhilarauit’; ‘tua quidem epistola sum vehementer exhilaratus’; ‘tuae literulae non mediocriter animum meum | refecerunt’; ‘humanitatis tuae scriptis sum non mediocriter animo refectus’; ‘ex amantissimis literis tuis incredibilem cepi voluptatem’ (hyperbole et relatio). ‘Amantissimae tuae literae incredibilem mihi voluptatem attulerunt’; ‘nouam quandam laeticiam tuae schedae mihi pepererunt’; ‘tuis ex schedis mirificam laeticiam concepi’; ‘summum gaudium tua scripta mihi apportarunt’; ‘tuis e scriptis summum mihi gaudium allatum est’; ‘ex excellentiae tuae literis magnam hausimus voluptatem’ (et hic relatio est).

280
LB 24
285
290
295
300
305
310
315
320
325
330
335
340
345
350
355
360
365
370
375
380
385
390
395
400
405
410
415
420
425
430
435
440
445
450
455
460
465
470
475
480
485
490
495
500
505
510
515
520
525
530
535
540
545
550
555
560
565
570
575
580
585
590
595
600
605
610
615
620
625
630
635
640
645
650
655
660
665
670
675
680
685
690
695
700
705
710
715
720
725
730
735
740
745
750
755
760
765
770
775
780
785
790
795
800
805
810
815
820
825
830
835
840
845
850
855
860
865
870
875
880
885
890
895
900
905
910
915
920
925
930
935
940
945
950
955
960
965
970
975
980
985
990
995
1000
1005
1010
1015
1020
1025
1030
1035
1040
1045
1050
1055
1060
1065
1070
1075
1080
1085
1090
1095
1100
1105
1110
1115
1120
1125
1130
1135
1140
1145
1150
1155
1160
1165
1170
1175
1180
1185
1190
1195
1200
1205
1210
1215
1220
1225
1230
1235
1240
1245
1250
1255
1260
1265
1270
1275
1280
1285
1290
1295
1300
1305
1310
1315
1320
1325
1330
1335
1340
1345
1350
1355
1360
1365
1370
1375
1380
1385
1390
1395
1400
1405
1410
1415
1420
1425
1430
1435
1440
1445
1450
1455
1460
1465
1470
1475
1480
1485
1490
1495
1500
1505
1510
1515
1520
1525
1530
1535
1540
1545
1550
1555
1560
1565
1570
1575
1580
1585
1590
1595
1600
1605
1610
1615
1620
1625
1630
1635
1640
1645
1650
1655
1660
1665
1670
1675
1680
1685
1690
1695
1700
1705
1710
1715
1720
1725
1730
1735
1740
1745
1750
1755
1760
1765
1770
1775
1780
1785
1790
1795
1800
1805
1810
1815
1820
1825
1830
1835
1840
1845
1850
1855
1860
1865
1870
1875
1880
1885
1890
1895
1900
1905
1910
1915
1920
1925
1930
1935
1940
1945
1950
1955
1960
1965
1970
1975
1980
1985
1990
1995
2000
2005
2010
2015
2020
2025
2030
2035
2040
2045
2050
2055
2060
2065
2070
2075
2080
2085
2090
2095
2100
2105
2110
2115
2120
2125
2130
2135
2140
2145
2150
2155
2160
2165
2170
2175
2180
2185
2190
2195
2200
2205
2210
2215
2220
2225
2230
2235
2240
2245
2250
2255
2260
2265
2270
2275
2280
2285
2290
2295
2300
2305
2310
2315
2320
2325
2330
2335
2340
2345
2350
2355
2360
2365
2370
2375
2380
2385
2390
2395
2400
2405
2410
2415
2420
2425
2430
2435
2440
2445
2450
2455
2460
2465
2470
2475
2480
2485
2490
2495
2500
2505
2510
2515
2520
2525
2530
2535
2540
2545
2550
2555
2560
2565
2570
2575
2580
2585
2590
2595
2600
2605
2610
2615
2620
2625
2630
2635
2640
2645
2650
2655
2660
2665
2670
2675
2680
2685
2690
2695
2700
2705
2710
2715
2720
2725
2730
2735
2740
2745
2750
2755
2760
2765
2770
2775
2780
2785
2790
2795
2800
2805
2810
2815
2820
2825
2830
2835
2840
2845
2850
2855
2860
2865
2870
2875
2880
2885
2890
2895
2900
2905
2910
2915
2920
2925
2930
2935
2940
2945
2950
2955
2960
2965
2970
2975
2980
2985
2990
2995
3000
3005
3010
3015
3020
3025
3030
3035
3040
3045
3050
3055
3060
3065
3070
3075
3080
3085
3090
3095
3100
3105
3110
3115
3120
3125
3130
3135
3140
3145
3150
3155
3160
3165
3170
3175
3180
3185
3190
3195
3200
3205
3210
3215
3220
3225
3230
3235
3240
3245
3250
3255
3260
3265
3270
3275
3280
3285
3290
3295
3300
3305
3310
3315
3320
3325
3330
3335
3340
3345
3350
3355
3360
3365
3370
3375
3380
3385
3390
3395
3400
3405
3410
3415
3420
3425
3430
3435
3440
3445
3450
3455
3460
3465
3470
3475
3480
3485
3490
3495
3500
3505
3510
3515
3520
3525
3530
3535
3540
3545
3550
3555
3560
3565
3570
3575
3580
3585
3590
3595
3600
3605
3610
3615
3620
3625
3630
3635
3640
3645
3650
3655
3660
3665
3670
3675
3680
3685
3690
3695
3700
3705
3710
3715
3720
3725
3730
3735
3740
3745
3750
3755
3760
3765
3770
3775
3780
3785
3790
3795
3800
3805
3810
3815
3820
3825
3830
3835
3840
3845
3850
3855
3860
3865
3870
3875
3880
3885
3890
3895
3900
3905
3910
3915
3920
3925
3930
3935
3940
3945
3950
3955
3960
3965
3970
3975
3980
3985
3990
3995
4000
4005
4010
4015
4020
4025
4030
4035
4040
4045
4050
4055
4060
4065
4070
4075
4080
4085
4090
4095
4100
4105
4110
4115
4120
4125
4130
4135
4140
4145
4150
4155
4160
4165
4170
4175
4180
4185
4190
4195
4200
4205
4210
4215
4220
4225
4230
4235
4240
4245
4250
4255
4260
4265
4270
4275
4280
4285
4290
4295
4300
4305
4310
4315
4320
4325
4330
4335
4340
4345
4350
4355
4360
4365
4370
4375
4380
4385
4390
4395
4400
4405
4410
4415
4420
4425
4430
4435
4440
4445
4450
4455
4460
4465
4470
4475
4480
4485
4490
4495
4500
4505
4510
4515
4520
4525
4530
4535
4540
4545
4550
4555
4560
4565
4570
4575
4580
4585
4590
4595
4600
4605
4610
4615
4620
4625
4630
4635
4640
4645
4650
4655
4660
4665
4670
4675
4680
4685
4690
4695
4700
4705
4710
4715
4720
4725
4730
4735
4740
4745
4750
4755
4760
4765
4770
4775
4780
4785
4790
4795
4800
4805
4810
4815
4820
4825
4830
4835
4840
4845
4850
4855
4860
4865
4870
4875
4880
4885
4890
4895
4900
4905
4910
4915
4920
4925
4930
4935
4940
4945
4950
4955
4960
4965
4970
4975
4980
4985
4990
4995
5000
5005
5010
5015
5020
5025
5030
5035
5040
5045
5050
5055
5060
5065
5070
5075
5080
5085
5090
5095
5100
5105
5110
5115
5120
5125
5130
5135
5140
5145
5150
5155
5160
5165
5170
5175
5180
5185
5190
5195
5200
5205
5210
5215
5220
5225
5230
5235
5240
5245
5250
5255
5260
5265
5270
5275
5280
5285
5290
5295
5300
5305
5310
5315
5320
5325
5330
5335
5340
5345
5350
5355
5360
5365
5370
5375
5380
5385
5390
5395
5400
5405
5410
5415
5420
5425
5430
5435
5440
5445
5450
5455
5460
5465
5470
5475
5480
5485
5490
5495
5500
5505
5510
5515
5520
5525
5530
5535
5540
5545
5550
5555
5560
5565
5570
5575
5580
5585
5590
5595
5600
5605
5610
5615
5620
5625
5630
5635
5640
5645
5650
5655
5660
5665
5670
5675
5680
5685
5690
5695
5700
5705
5710
5715
5720
5725
5730
5735
5740
5745
5750
5755
5760
5765
5770
5775
5780
5785
5790
5795
5800
5805
5810
5815
5820
5825
5830
5835
5840
5845
5850
5855
5860
5865
5870
5875
5880
5885
5890
5895
5900
5905
5910
5915
5920
5925
5930
5935
5940
5945
5950
5955
5960
5965
5970
5975
5980
5985
5990
5995
6000
6005
6010
6015
6020
6025
6030
6035
6040
6045
6050
6055
6060
6065
6070
6075
6080
6085
6090
6095
6100
6105
6110
6115
6120
6125
6130
6135
6140
6145
6150
6155
6160
6165
6170
6175
6180
6185
6190
6195
6200
6205
6210
6215
6220
6225
6230
6235
6240
6245
6250
6255
6260
6265
6270
6275
6280
6285
6290
6295
6300
6305
6310
6315
6320
6325
6330
6335
6340
6345
6350
6355
6360
6365
6370
6375
6380
6385
6390
6395
6400
6405
6410
6415
6420
6425
6430
6435
6440
6445
6450
6455
6460
6465
6470
6475
6480
6485
6490
6495
6500
6505
6510
6515
6520
6525
6530
6535
6540
6545
6550
6555
6560
6565
6570
6575
6580
6585
6590
6595
6600
6605
6610
6615
6620
6625
6630
6635
6640
6645
6650
6655
6660
6665
6670
6675
6680
6685
6690
6695
6700
6705
6710
6715
6720
6725
6730
6735
6740
6745
6750
6755
6760
6765
6770
6775
6780
6785
6790
6795
6800
6805
6810
6815
6820
6825
6830
6835
6840
6845
6850
6855
6860
6865
6870
6875
6880
6885
6890
6895
6900
6905
6910
6915
6920
6925
6930
6935
6940
6945
6950
6955
6960
6965
6970
6975
6980
6985
6990
6995
7000
7005
7010
7015
7020
7025
7030
7035
7040
7045
7050
7055
7060
7065
7070
7075
7080
7085
7090
7095
7100
7105
7110
7115
7120
7125
7130
7135
7140
7145
7150
7155
7160
7165
7170
7175
7180
7185
7190
7195
7200
7205
7210
7215
7220
7225
7230
7235
7240
7245
7250
7255
7260
7265
7270
7275
7280
7285
7290
7295
7300
7305
7310
7315
7320
7325
7330
7335
7340
7345
7350
7355
7360
7365
7370
7375
7380
7385
7390
7395
7400
7405
7410
7415
7420
7425
7430
7435
7440
7445
7450
7455
7460
7465
7470
7475
7480
7485
7490
7495
7500
7505
7510
7515
7520
7525
7530
7535
7540
7545
7550
7555
7560
7565
7570
7575
7580
7585
7590
7595
7600
7605
7610
7615
7620
7625
7630
7635
7640
7645
7650
7655
7660
7665
7670
7675
7680
7685
7690
7695
7700
7705
7710
7715
7720
7725
7730
7735
7740
7745
7750
7755
7760
7765
7770
7775
7780
7785
7790
7795
7800
7805
7810
7815
7820
7825
7830
7835
7840
7845
7850
7855
7860
7865
7870
7875
7880
7885
7890
7895
7900
7905
7910
7915
7920
7925
7930
7935
7940
7945
7950
7955
7960
7965
7970
7975
7980
7985
7990
7995
8000
8005
8010
8015
8020
8025
8030
8035
8040
8045
8050
8055
8060
8065
8070
8075
8080
8085
8090
8095
8100
8105
8110
8115
8120
8125
8130
8135
8140
8145
8150
8155
8160
8165
8170
8175
8180
8185
8190
8195
8200
8205
8210
8215
8220
8225
8230
8235
8240
8245
8250
8255
8260
8265
8270
8275
8280
8285
8290
8295
8300
8305
8310
8315
8320
8325
8330
8335
8340
8345
8350
8355
8360
8365
8370
8375
8380
8385
8390
8395
8400
8405
8410
8415
8420
8425
8430
8435
8440
8445
8450
8455
8460
8465
8470
8475
8480
8485
8490
8495
8500
8505
8510
8515
8520
8525
8530
8535
8540
8545
8550
8555
8560
8565
8570
8575
8580
8585
8590
8595
8600
8605
8610
8615
8620
8625
8630
8635
8640
8645
8650
8655
8660
8665
8670
8675
8680
8685
8690
8695
8700
8705
8710
8715
8720
8725
8730
8735
8740
8745
8750
8755
8760
8765
8770
8775
8780
8785
8790
8795
8800
8805
8810
8815
8820
8825
8830
8835
8840
8845
8850
8855
8860
8865
8870
8875
8880
8885
8890
8895
8900
8905
8910
8915
8920
8925
8930
8935
8940
8945
8950
8955
8960
8965
8970
8975
8980
8985
8990
8995
9000
9005
9010
9015
9020
9025
9030
9035
9040
9045
9050
9055
9060
9065
9070
9075
9080
9085
9090
9095
9100
9105
9110
9115
9120
9125
9130
9135
9140
9145
9150
9155
9160
9165
9170
9175
9180
9185
9190
9195
9200
9205
9210
9215
9220
9225
9230
9235
9240
9245
9250
9255
9260
9265
9270
9275
9280
9285
9290
9295
9300
9305
9310
9315
9320
9325
9330
9335
9340
9345
9350
9355
9360
9365
9370
9375
9380
9385
9390
9395
9400
9405
9410
9415
9

- 310   ‘Incredibili gaudio mihi tua fuit epistola’.
        ‘Nimis quam iucunda nobis tua fuit epistola’.
        ‘Vix credas quantopere in tuis scriptis acquiescam’. (Ita M. Tullius frequenter vtitur ‘acquiescere’ pro ‘oblectari’.)
        ‘Summae iucunditati nobis tua fuit epistola’.
        ‘Suauissimae mihi tuae fuerunt literae’.
        ‘Tuis ex literis singularis mihi profecta est laetitia’.
        ‘Tuae literae fecerunt, vt prorsus exilirem gaudio’.
        ‘Tuis acceptis literis laetitia gestiebam’.
        ‘Vbi mihi tuae sunt redditae literae, laetitia sum expletus’.
        320   ‘Lectis tuis amantissimis literis, noua quadam laetitia correptus sum’.
        ‘Acceptis literis tuis, incredibilis voluptas cepit animum meum’.
        ‘Inusitata laetitia me tua demulsit epistola’.
        ‘Quod ad me scripseris, id mihi tam iucundum fuit quam quod iucundissimum’.
        325   ‘Quod ad me tuas dederis literas, id vehementer fuit gratum’.
        ‘Quod me tuis dignatus es literis, eo nihil mihi potuit accidere gratius’.
        ‘Tuae me literulae oppido gaudibundum effecerunt’.
        330   ‘Tuis literis oppido quam laetabundus sum effectus’.
        ‘Quod me tuis literis certiorem reddidisti, fuit id mihi non gratum modo verum etiam iucundum’.
        ‘Cum tua ad me perferretur epistola, vidisses me gaudii magnitudine gestientem’.
        335   ‘Quod me saltem epistola salutaris, id profecto volupe fuit’.
        ‘Literis tuis nihil adferri potuit optatius’.
        ‘Epistola tua ad nos venit vehementer expectata’.
        ‘Literis tuis nihil adferri potuit desideratius’. (In his tribus metalepsis est, aut certe synecdoche, nam iucunda solent accidere quae magnopere desideramus.),
        340   ‘Non possunt non esse iucundissimae Erasmo Faustinae literae’.
        ‘Non iniucunda mihi tua fuit epistola’.

- 'Neutquam insuaves mihi tuae venerunt literae'.
 'Haudquaquam ingrata mihi tua scripta acciderunt'.
 345 'Tam mihi dulcis tua fuit epistola, quam ea quae sunt dulcissima'.
 'Literas tuas multa cum voluptate perlegi'.
 'Epistolam tuam non sine summa voluptate recepi'.
 350 'Qui mihi tuas reddidit literas, is mihi gaudiorum cumulum detulit'.
 'Dictu mirum quam me tua ceperit epistola'.
 'Schedae quas abs te missas accepi noua quadam gaudiorum luce pectus meum serenarunt'.
 355 'Literae tuae quicquid in animo moeroris erat, id omne protinus excusserunt'.
 'Miram animo persensi voluptatem, cum tua nobis redderetur epistola'.
 'Tuis ex literis voluptas insolita animo incessit meo'.
 'Tuae literae fuerunt in causa vt affatim gauderem'.
 360 'Tuis literis effectum est, vt totus exultarim gaudio'.
 'Dici vix queat quantum mihi laetitiae tuis ex literis obortum sit'.
 'Vix possim sermone consequi, quantum gaudiorum ex tua mihi natum sit epistola'.
 365 'Dictu mirum est, quantum voluptatum nobis ex tuis affulserit literis'.
 'Deum immortalem, quam ingens gaudium nobis e tua prouenit epistola!'.
 'Papae, quantas laeticiae causas nobis tuae literae suppeditarunt!'.
 370 'Dii boni, quantam vim gaudiorum tua mihi scripta subministrarunt!'.
 'Maiores laetitiam tuae mihi tabellae attulerunt, quam vt explicare possim'.
 'Plurimum voluptatis nobis tuus tabellarius adportauit'.
 LB 25 'Vix credas quantum | aceruum laetitiae literae tuae in animum inuexerint meum'.
 375 'Verbis eloqui nequeam quantis gaudiis me tua onerarit epistola'.
 '(Cur autem sic verear loqui, cum Terentius dixerit: 'multis commoditatibus oneratum diem'?)

42.
 43.
 44.
 45.
 46.
 47.
 48.
 49.
 50.
 51.
 52.
 53.
 54.
 55.
 56.
 57.
 58.

59.
 60.
 61.

62.
 63.

64.

380   ‘Tuae me literae gaudiis onustum reddidere’.
‘Tuis literis valde sum gauisus’.
‘Tuis literis vnice sum laetatus’.
‘Tua scripta nobis vberrimam laetitiae copiam offuderunt’.
‘Laetissima mihi tua fuit epistola’.
385   ‘Tuis literis factum est vt prorsus frontem exporrexerim’.
‘Visis tuis literis protinus animi mei frontem explicui’.
‘Inter legendum ea quae ad me scripsisti, mira quaedam voluptas
animo obrepshit meo’.
‘Simul atque tuas inspexisse literas, noua quaedam gaudiorum
390   vis mentem occupauit meam’.
‘Inspectis tuis literis, incredibilis quidam aestus laetitiae pectus
subiit meum’.
‘Acceptis humanissimis literis tuis immensa quaedam laetitia me
totum obsedit’.
395   ‘Emoriar, si quicquam vnquam accidit iucundius tuis literis’.
‘Dispeream, si quid in vita suauius obtigit tuis literis’.
‘Ita me Musae bene ament, vt nihil antehac accidit tuis literis
gratius’.
400   ‘Caeu credas rem vllam obiici a fortuna posse iucundiorem quam
tuae sunt literae’.
‘Quam ipse charus es animo meo, tam me iuuant tuae literae’.
‘Papae, quantum gaudiorum tua mihi excitauit epistola!’.
405   ‘Quantum risus, quantum plausus, quantum tripudiorum tuae no-
bis attulerunt literae!’.
‘Elegantissimas tuas literas legens insolita quadam laetitia tange-
bar’.
‘Calamus tuus me gaudiis exaturauit’.
‘Multam voluptatem mihi tua praebuit epistola’.
‘Totum me gaudiis imbuit tua tam elegans epistola’.

- 410 ‘Omneis pectoris mei sinus voluptate refersit tua tam amabilis e-
pistola’.
 ‘Rara quadam voluptate me tuae resperserunt literae’.
 ‘Tua quidem epistola nouam quandam animo meo voluptatem a-
spersit’.
- 415 ‘Tuis literis nulla res vnquam accidit mihi festiuior’.
 ‘Nihil vnquam vidi tuis literis lubentius’.
 ‘Haud est quicquam quod gaudentiore acceperim animo quam
proximas Fausti mei literas’.
- 420 ‘Quo me credis affixisse gaudio, cum tuum nomen tuis in literis
agnoscerem?’.
 ‘Cum tabellarius tuam mihi traderet epistolam, statim animus
mihi laetitia ineffabili prurire coepit’.
- 425 ‘Quid ego tibi nunc referam, quae voluptas acceptis tuis literis a-
nimum Erasmi tui titillarat?’.
 ‘Animus gaudio velut exundabat, cum tua mihi redderetur epi-
stola’.
- 430 ‘Vt lubens tuam accepi epistolam!’.
 ‘Posteaquam epistolium tuum ad me delatum est, animus nimi-
rum mihi gaudio efferbuit’.
- 435 ‘Vix eram apud me prae gaudio, cum tuas acciperem literas’.
 ‘Literarum tuarum lepos praecipua quadam voluptate remoratus
est animum meum’.
- 440 ‘Non possum non vehementer gaudere, quoties tua scripta ad nos
aduolant’.
 ‘Mel merum mihi tuae fuerunt literae’.
 ‘Quicquid literarum abs te proficiscitur, id mihi saccaro ac melle
fluere videtur’.
 ‘Opiparis literarum tuarum epulis sum lautissime refectus’.
 ‘Tua scripta sunt mihi quauis ambrosia suauiora’.
 ‘Schedulæ mei Fausti mihi fuere vel mensis Siculis lautiores’.
 ‘Nulla voluptas, nullae sunt delitiae, quas cum tuis literis confer-
re velim’.
 ‘Nausea sunt omnia prae tuis literis’.

- ‘Inter legendum amantissimas literas tuas Erasmi pectus gaudio
subsultabat’.⁴⁴⁵ 109.
- ‘Chartae digitis tuis exaratae me, quantus eram, gaudiis explen-
runt’.⁴⁴⁶ 110.
- ‘Merae delitiae cordi meo sunt, quicquid scriptorum abs te reddi-
tur’.⁴⁴⁷ 111.
- ‘Nil nisi gaudium tua spirat epistola’.⁴⁴⁸ 112.
- ‘Festum diem attulit is qui tuas attulit literas’.⁴⁴⁹ 113.
- ‘Triumphum adduxit qui tuum adduxit epistolium’.⁴⁵⁰ 114.
- ‘Nullum ego nectar tuis scriptis anteposuerim’.⁴⁵¹ 115.
- ‘An ego vllum mel Atticum cum tuis amantissimis literis contu-
lerim?’.⁴⁵² 116.
- ‘Saccarum non est saccarum, si cum literis tuis componatur’.⁴⁵³ 117.
- ‘Nulli mortalium tam sapit lotus, quam mihi literae tuae sapiunt’.⁴⁵⁴
- ‘Quod sitienti vinum, hoc mihi tuae sunt literae’.⁴⁵⁵ 118.
- ‘Quod apibus cytisum, quod salignae frondes capellis, quod vrso
mel, hoc mihi tuae sunt literae’.⁴⁵⁶ 119.
- ‘Epistola tuae celstitudinis mihi fuit quois melle mellitior’.⁴⁵⁷ 120.
- ‘Vbi recepissem tantopere expectatas tuas literas, dixisses Era-
smum plane gaudiis ebrium’.⁴⁵⁸ 121.
- ‘Vt redditae sunt abs te literae, statim vidisses nos nimia quadam
laetitia quasi temulentos’.⁴⁵⁹ 122.
- ‘Quam vnice te diligo, tam vnice tuis epistolis delector’.⁴⁶⁰ 123.
- ‘Nil nisi merum delitium tua mihi scripta videntur’.⁴⁶¹
- ‘Non tam palata blandiuntur vllae cupediae, quam animum
meum tuae literae deliniunt’.⁴⁶² 124.
- ‘Nullae lautitiae suauius titillant palatum quam tua scripta men-
tem titillant’.⁴⁶³ 125.
- Aμάξας ήδονῶν* attulit qui tuas reddidit literas’.⁴⁶⁴ 126.
- ^{LB 26} ‘Voluptatum Δάθον | adportauit tabellio tuus, tuis ad me redditis
literis’.⁴⁶⁵ 127.
- ‘Gaudiorum Θάλασσαν aduexit is qui schedas pertulit tuas’.⁴⁶⁶ 128.
- 129.
- 130.

'Mihi plane tuae literae fuerunt quod Persis Διὸς ἐγκέφαλος,
quemadmodum aiunt Graeci'.

In his porro si qua videbuntur eiusmodi vt in oratione soluta vix
toleranda putentur, meminerit hanc exercitationem ad carminis
quoque compositionem accommodari.

480

Age iam ad eundem modum in altera quapiam sententia variandi
facultatem experiamur; eaque diligatur natura non admodum
foecunda neque ad varietatem idonea, quo magis appareat quan-
tum possit haec commutandi ratio, si vsu atque exercitatione
confirmetur. Hanc igitur sententiam sumamus:

SEMPER DVM VIVAM, TVI MEMINERO.

Principio aduerbio 'semper' nullum respondet idem pollens, ne-
que in aliam vocem deflecti potest. Deinde 'viuam' nullum item
habet simile, et verbum est vnicae vocis, id est neutralis, nec vl-
lum ex se propagat nomen praeter 'vitam'. Deinde 'meminero'
non solum vnicae vocis est verbum, verum etiam mancum et mu-
tilum peneque sterile, vtpote a quo nulla soboles proficiscatur
praeter 'memor' et 'memoria'. Porro duo verba quae his oppo-
nuntur, 'mori' et 'obliuisci' videlicet, et ipsa sunt tum manca,
tum sterilia. Tamen aggrediemur. Caeterum variandi rationes ex
superioribus per se lector agnoscat.

490

'Semper dum viuam, tui meminero'.

'Nunquam dum viuam, tui non meminero'.

'Nunquam quoad victurus sum, me tui capiet obliuio'.

500

'Haud vnquam dum vixero, tu animo excideris meo'.

'Nunquam donec viuam, mihi venies in obliuionem'.

'Nunquam quoad in viuis ero, tui nobis veniet obliuio'.

'Non prius tui meminisse desinam quam viuere'.

'Non me ante tui memoria quam vita ipsa reliquerit'.

505

'Vsque dum spirabo, tui memor fuero'.